

РОЛЬ ІНТЕРНЕТ-ПРОЕКТІВ У ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Ю. М. Зоря

Висвітлюється потенціал Інтернет-проектів як ефективного засобу патріотичного виховання учнівської молоді в умовах інноваційного освітнього простору (на прикладі Інтернет-проекту Ліги старшокласників “Ми – патріоти Черкащини”).

Ключові слова: Інтернет-проекти, патріотичне виховання.

Зоря Ю. Н. Роль Интернет-проектов в патриотическом воспитании ученической молодежи в условиях инновационного образовательного пространства

Освещается потенциал Интернет-проектов как эффективного средства патриотического воспитания учащейся молодежи в условиях инновационного образовательного пространства (на примере Интернет-проекта Лиги старшеклассников “Мы – патриоты Черкасчины”).

Ключевые слова: Интернет-проекты, патриотическое воспитание.

Zorya Y. M. Internet Projects in Patriotic Upbringing of Schoolchildren in Conditions of Innovative Educational Space

The potential of internet projects as an effective method of patriotic upbringing of schoolchildren in conditions of innovative educational space (on the example of Internet –project High school league “We are the patriots of Cherkasy region”) is described.

Keywords: Internet projects, patriotic upbringing.

Постановка проблеми. Однією із характерних особливостей модернізації українського суспільства є його інформатизація, яка зумовила використання нових інформаційно-комунікаційних технологій в усіх сферах життя суспільства, освітній зокрема. Масштабне запровадження ІКТ в усі ланки навчально-виховного процесу в школі сприяє створенню інформаційного освітнього середовища, у якому визначальною стає інтеграція освітніх та інформаційних підходів до змісту освіти, методів і технологій навчання та виховання.

Вихідні концептуальні положення означеної проблеми викладені в Законі України “Про національну програму інформатизації”, Концепції Національної програми інформатизації, Указі Президента України від 20.10.2005 р. № 1497 “Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій”, Державній програмі “Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці на 2006–2010 роки”.

Важливою вимогою, яку висуває сучасне інформаційне суспільство до школи, є конкурентоспроможність випускника, набуття ним якостей, що формують його компетентність для життя в інформаційному суспільстві.

Актуальність проблеми посилюється наявністю суперечностей між стрімким входженням інформаційно-комунікаційних технологій у сферу освіти та недостатнім методичним забезпеченням використання ІКТ у виховному процесі, зокрема патріотичному вихованні; високим ступенем зацікавленості учнівської молоді новими інформаційними технологіями та недостатнім рівнем використання перспективних потенційних можливостей інформаційно-комунікаційних технологій як ефективного засобу патріотичного виховання.

Аналіз досліджень і публікацій із проблеми. У наукових дослідженнях останніх років питання теорії і практики використання сучасних інформаційних техно-

Зоря Юлія Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітнього менеджменту та педагогічних інновацій Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради

логії розробляються в різних аспектах: підготовка спеціалістів у системі вищої освіти до використання комп'ютерних технологій (Є. Громов, О. Кириленко, О. Коношевський, О. Куценко, О. Муковіз, Л. Покровщук, С. Прийма, І. Шахіна, Л. Шевченко, Ю. Яворик та ін.), інформаційне забезпечення управління навчальним закладом (Л. Калініна, В. Луначек, Г. Сухович та ін.), формування інформаційної культури учнів у процесі вивчення інформатики (І. Івасків, Н. Копняк, І. Лукаш, Г. Луньова, О. Резіна, Н. Толяренко та ін.), використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі викладання навчальних предметів (Т. Архіпова, В. Безуглий, Т. Зайцева, К. Ковальова, В. Краснопольський, І. Лупан, О. Марченко, І. Цідило та ін.). Здійснюються перші спроби дослідити проблему ефективності використання нових інформаційних технологій як засобу формування особистісних якостей людини (Т. Крамаренко), її художньо-естетичної культури (В. Антонюк), творчих здібностей (Є. Вінниченко), екологічної компетентності (Н. Олійник).

Переважає більшість учених (Н. Вайнілович, В. Гладких, М. Смульсон, Т. Захарчук та інші) наголошує на тому, що запровадження ІКТ у виховний процес не є самоціллю. Воно має бути педагогічно виправданим, розглядатися передусім із точки зору педагогічних переваг, які може забезпечити їх використання порівняно з традиційними методиками виховання. Крім цього, виховний процес, побудований на базі інформаційно-комунікаційних технологій, повинен передбачати дотримання традиційних дидактичних принципів.

Значна частина дослідників (О. Кивлюк, Г. Лаврентьєва, Н. Лавриченко, І. Рєвак та інші) застерігають від необґрунтовано частого використання в освітньому процесі інформаційних ресурсів Інтернету. Так, Н. Лавриченко наголошує на тому, що виховні впливи глобальної мережі можуть виявитися абсолютно протилежними до того, що педагоги прагнуть виховати у своїх школярів. Наприклад, не виключене підкріплення і посилення наявних в учнів підліткових схильностей до анархізму, імпульсивного бунтарства, фетишизму, некритичного наслідування модних брендів тощо. Агресивний характер реклами різноманітних, часто сумнівного змісту послуг, яка "атакує" користувачів мережі Інтернет, може створювати загрозу виникнення конфліктів між індивідуальними і суспільними інтересами та при-

зводити до розмивання й навіть утрати у свідомості учнів суспільної мети та суспільного ідеалу.

Як позитивний потенціал всесвітньої мережі вчені визначають можливість швидко знайти потрібну інформацію, здійснювати кроскультурні та інтеркультурні мандрівки й розвідки, пізнавати природу різних соціальних явищ та процесів, зокрема воєн, гноблення, зла, страждань, бідності, екологічних катастроф тощо, що досить важко реалізувати у форматі традиційної шкільної освіти [3].

Слід зазначити, що під час вивчення наукової літератури, публікацій у педагогічній пресі та дослідження потенційних можливостей Інтернету нами не виявлено жодного прикладу цілісної розробки моделі використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі патріотичного виховання старшокласників. З огляду на це, наш пошук був спрямований на виявлення корисних ідей, які ми змогли б використати під час розробки моделі патріотично спрямованого інформаційно-комунікаційного виховного простору.

Велика кількість сучасних наукових досліджень (В. Осадчий, Є. Патаракін, А. Пилипчук, Н. Тверезовська та інші) присвячена різним аспектам створення і підтримки мережевих співтовариств, що розуміються науковцями як група людей, які підтримують спілкування і проводять спільну діяльність за допомогою комп'ютерних мережевих засобів.

Так, російський учений Є. Патаракін справедливо зазначає, що мережеві спільноти можуть слугувати педагогічній практиці для сприяння переходу особистості від егоцентричної позиції до розуміння ролі і значення інших людей; виховання толерантної особистості, здатної глянути на подію з іншої точки зору, зрозуміти позицію іншої людини; розширення горизонтів спілкування учнів із людьми не знайомих їм раніше соціальних культур; розвитку критичного мислення шляхом занурення у середовище, де критична дискусія є обов'язковою [9].

На думку В. Осадчого, якщо ще кілька років тому засобами масового спілкування були лише електронна пошта, телеконференції або групи новин та інтерактивні бесіди, а Інтернет-сайти були статичними, що не давало змогу користувачам висловити власну думку щодо опублікованого матеріалу, то в наш час соціальні сервіси здійснюють свою роботу завдяки мережевому програмному забезпеченню, що підтримує групову взаємодію у мережевому співтоваристві. Реалізація такої взаємодії є головним

інструментом сучасної освіти, яка перейшла із суб'єкт-об'єктних до суб'єкт-суб'єктних відносин між учасниками освітнього процесу. На жаль, зазначає учений, в українському сегменті Інтернету недостатньо соціальних сервісів виховного призначення, тому їх створення сприятиме організації колективної діяльності учнів України [7].

Вивчення зазначених вище праць дає змогу стверджувати, що інформаційно-комунікаційні технології стають потужними засобами навчання, використання яких допомагає педагогу вирішувати методичні завдання на якісно вищому рівні. Натомість проблема використання можливостей інформаційно-комунікаційних технологій як ефективного засобу виховання на сучасному етапі є малодослідженою. Отже, існує необхідність наукового обґрунтування змісту і методики використання інформаційно-комунікаційних технологій, Інтернет-проектів зокрема, у вихованні учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Метою статті є висвітлення виховного потенціалу Інтернет-проектів у патріотичному вихованні учнівської молоді в умовах інноваційного освітнього простору.

Виклад основного матеріалу. При вирішенні пріоритетних завдань сучасного виховання, а саме: сприяння самовизначенню, самореалізації та самовдосконаленню учня, формування у нього вмінь гнучко адаптуватися в життєвих ситуаціях інформаційного суспільства, самостійно й критично мислити; здатності генерувати нові ідеї, творчо мислити; грамотно працювати з інформацією; спроможності здійснювати комунікацію, співпрацю і співтворчість у соціумі телекомунікаційні проекти набувають особливої значущості.

Український дослідник А. Ю. Пилипчук справедливо зазначає, що в наш час наголос повинен переноситися із забезпечення доступу користувачів до Інтернету на створення веб-ресурсів, що мають практичну корисність і цінність, а також на особливу організацію діяльності особи. Один із шляхів реалізації цієї ідеї – залучення учнів до спільної діяльності в рамках такої форми використання ІКТ, як телекомунікаційний проект (або Інтернет-проект) [10].

На думку дослідників цієї форми використання технологій і сервісів Інтернету, виховний потенціал телекомунікаційних проектів полягає в організації продуктивного спілкування як умови соціального

розвитку учнів, формування позитивної “Я-концепції”, почуття корисності для суспільства загалом та окремих людей; розвитку соціальної активності; сприянні соціалізації вихованців, виробленню в них особистого погляду на суспільні події, усвідомленню значення співпраці і співтворчості [5].

У рамках практико-спрямованих телекомунікаційних проектів як умова самореалізації кожного учня здійснюється організація різноманітних видів діяльності: соціально-комунікативної, суспільно корисної, ігрової, фізично-оздоровчої, навчально-пізнавальної, науково-дослідницької, художньо-естетичної, туристсько-краєзнавчої, науково-технічної, декоративно-прикладної, еколого-натуралістичної.

Комунікаційні можливості всесвітньої мережі дають змогу налагодити спеціально організовану діяльність виховного спрямування, у якій учасники з різних регіонів міста, області, країни, різних країн світу разом співпрацюють над цікавою і важливою для всіх проблемою, обмінюючись за допомогою Інтернету не тільки результатами своєї діяльності, а й методами дослідження, обговорюючи проміжні результати, спілкуючись з опонентами й однодумцями.

У цьому контексті доходимо висновку, що комплексне використання ІКТ та сервісів в *освітній діяльності* поступово формує *єдиний інформаційно-комунікаційний освітній простір*, що, на нашу думку, є підпростором глобального інформаційно-комунікаційного простору, який, зважаючи на трактування терміна “освіта” як “навчання + виховання”, умовно об'єднує *інформаційно-комунікаційний простір навчальної діяльності* та *інформаційно-комунікаційний виховний простір*.

Теоретичні та методичні аспекти створення *інформаційно-комунікаційного простору навчальної діяльності* в останні роки активно розробляються у працях В. Бикова, М. Жалдака, Ю. Жука, А. Пилипчука та інших. Натомість проблема створення та підтримки функціонування *інформаційно-комунікаційного виховного простору* залишається малодослідженою. Крім того, у наукових джерелах із питань інформатизації освіти поряд із дефініцією “інформаційний простір” вживається і термін “інформаційне середовище”, а в сучасній науково-педагогічній літературі представлений дещо інший підхід до розуміння сутності понять “простір” і “середовище”, але також недостатньо розмежований зміст цих дефініцій.

Необхідність диференціації цих термінів потребує дослідження наукової літератури з педагогіки, у якій дефініції “середовище” і “простір” розрізняються за змістом.

У цьому контексті слід зазначити, що проблема врахування впливу середовища на виховний процес розглядалася у працях А. Макаренка, Ю. Мануйлова, Л. Новикової, В. Сухомлинського, Л. Шелестової, І. Шендрік та інших. У роботах цих авторів виховне середовище трактується як багатомірне соціально-педагогічне явище, пов’язане у єдине ціле різними комунікативними механізмами, таке, що здійснює ситуативний вплив на розвиток ціннісних орієнтацій особистості, відносин та способів поведінки, що актуалізуються у процесах освоєння, споживання і поширення соціокультурних цінностей.

Вивчення наукових праць Л. Новикової дає підстави стверджувати, що завдяки педагогізації середовища, у якому відбувається становлення і розвиток виховної системи навчального закладу, воно стає не лише об’єктивним фактором соціалізації, а й засобом виховання й розвитку особистості. На думку дослідниці, процес педагогізації середовища полягає в цілеспрямованій педагогічній активності щодо використання в рамках виховної системи позитивних потенційних можливостей об’єктів і суб’єктів навколишнього середовища, актуалізації соціально значущих цінностей і потреб, а також дезактуалізації у свідомості дітей та учнівської молоді цінностей і потреб асоціального характеру. У такому разі опанована суб’єктами виховної системи частина навколишнього середовища стає виховним простором. Отже, педагогізація середовища розглядається дослідницею як механізм створення виховного простору [6, с. 65–72].

Зазначимо, що сучасний науковий пошук і педагогічна практика розробляють оптимальний варіант розв’язання проблеми модернізації змісту, структури, форм, методів, засобів та технологій виховання не лише шляхом використання виховного потенціалу об’єктивно існуючого середовища, а й за допомогою створення цілеспрямованого, педагогічно доцільного *виховного простору* як необхідної умови становлення особистості школяра і в освітньому закладі, і за його межами. Саме завдяки формуванню педагогічно доцільного виховного простору підвищується ефективність виховного процесу. З огляду на це спробуємо проаналізувати сутність поняття “виховний простір” згідно з трактуваннями провід-

них дослідників цього феномена.

Вивчення праць зазначених вище науковців дало змогу дійти висновку про те, що виховний простір – це педагогічно доцільно сформоване соціально-предметне середовище, яке вміщує систему взаємопов’язаних факторів, умов, можливостей, засобів, об’єднаних зусиль суб’єктів освітнього процесу у різних видах діяльності і яке здійснює інтегрований вплив на розвиток особистості та сприяє її соціалізації.

Російський учений І. Шендерік визначає виховний простір як своєрідну форму єдності людей, що формується у процесі їх спільної діяльності, під час якої вихователь шляхом прямої або опосередкованої взаємодії створює умови і можливості для становлення й розвитку вихованця. Процес виховання у рамках виховного простору передбачає транслявання культурного досвіду минулого таким чином, щоб у дитини сформувалися спроможність і готовність до творення свого майбутнього життя [14].

За Н. Селівановою, на відміну від середовища як природно-соціальної реальності, виховний простір – це результат конструктивної соціально-педагогічної діяльності інтегративного характеру. Ця діяльність спрямована на визначення основних компонентів і зв’язків між ними, налагодження взаємодії різних колективів, що мають спільні педагогічні завдання, принципи та підходи до виховання. За таких умов можна розраховувати на те, що виховний простір стане значним фактором особистісного розвитку дитини. Інакше окремі компоненти середовища будуть впливати на дітей не лише позитивно, а, можливо, і деструктивно. Дослідниця зазначає, що середовище треба вміти використовувати у виховних цілях, а виховний простір – створювати [12, с. 35–39].

Л. Новікова трактує виховний простір як особливу педагогічну реальність, що є адекватною складовим вихованості людини. На думку дослідниці, для педагогів виховний простір є предметом вивчення (якщо він уже створений), моделювання та конструювання (якщо його необхідно створювати в рамках певного середовища), а також інструментом виховання за умови цілеспрямованого використання його потенційних можливостей у вихованні дітей. Виховний простір може мати різний “радіус дії” – від шкільного класу до області та регіону. Дослідниця також зазначає, що вплив виховного простору обумовлений сприйняттям його дитиною, рівнем включення особистості вихованця у процес створення та вдосконалення

виховного простору. Ефективність опанування дитиною цього простору залежить від того, яким його бачить вихованець (уже створеним чи таким, що створюється) та якою мірою сам школяр бере участь у його удосконаленні [6, с. 29–34].

Із метою налагодження спілкування старшокласників з актуальних проблем патріотичного виховання на Черкаському освітянському порталі створено “Форум Ліги старшокласників Черкащини” (http://oiporr.ed-sp.net/component/option,com_fireboard/Itemid,118/func,showcat/catid,36/), де учні мали змогу вільно, не остерігаючись осуду старших та однолітків, висловити свої думки з таких тем: “Кого можна вважати справжнім патріотом України?”, “Чи повинен громадянин-патріот України знати і співати Гімн України?”, “Яким я хочу бачити майбутнє моєї держави” тощо. Як координатори сайту ми маємо право модерувати форум (видаляти або редагувати некоректні повідомлення). Прочитавши думки однолітків з актуальних питань формування патріотичних почуттів особистості, учні старших класів мають змогу здійснити рефлексію, самооцінку і самовизначення щодо зазначених тем.

Проте першочерговим аспектом у роботі з патріотичного виховання молоді, зокрема виховання любові до своєї Батьківщини, її природи, українського народу, національної гордості за свою країну, її культуру, народ; почуття обов’язку перед Батьківщиною, яке виражається у готовності служити її інтересам, стати на захист своєї Вітчизни у випадку загрози національній безпеці; відповідальності за власні вчинки та дії; гуманного й толерантного ставлення до окремих представників українського народу; любові до праці на користь Батьківщини та українського народу, є участь учнів у комплексному Інтернет-проекті “Ми – патріоти Черкащини” (liga.ed-sp.net), який надає можливість старшокласникам поділитися інформацією та враженнями від участі у патріотично спрямованій діяльності, створює додаткові умови для творчого пошуку і патріотично спрямованої дослідницької роботи за 10 підпроектами, а саме:

- “На цій землі я народився” (історія мого села, міста – в історії моєї Батьківщини);
- “Сім духовних святинь малої Батьківщини” (вивчення та презентація історичних пам’яток, пам’ятних місць, які сприймаються окремою особистістю чи колективом учнів як духовна святиня рідного краю);
- “Добро починається з тебе” (милосер-

дне, доброзичливе, толерантне ставлення до співвітчизників на рівні міжособистісних стосунків);

- “Щоденник корисних справ” (патріотично спрямовані справи старшокласників у громаді та докільді);
- “Квіти біля школи” (турбота про рідний навчальний заклад);
- “Пишаюся тобою, рідний краю!” (висвітлення старшокласниками сучасних регіональних подій, які, на їхню думку, підвищують авторитет Черкащини в Україні та світі);
- “Народні та родинні традиції мого краю” (народознавча творчо-пошукова діяльність);
- “Знаю та реалізую свої права” (розповіді старшокласників про прояви власної активної суспільної позиції);
- “Мій ідеал громадянина-патріота” (портрети сучасних земляків-патріотів, які є для старшокласників прикладом прояву патріотичних почуттів у повсякденному житті);
- “Здоровим бути модно” (висвітлення старшокласниками фізкультурно-оздоровчої роботи у канікулярний та вільний від навчання час).

Організуючи роботу сайту, ми спрямовуємо педагогів на дотримання ролі фасилітатора, модератора патріотично спрямованої діяльності старшокласників у рамках кожного із підпроектів, що забезпечує стимулювання, полегшення і підтримку процесу опанування вихованцями патріотично спрямованих *знань*, розвитку патріотичних *почуттів*, формування *системи патріотичних цінностей і переконань*, які будуть, з одного боку, своєрідним мотивом патріотично спрямованої діяльності, а з іншого – “стрижнем” поведінки юної особистості як патріота своєї країни; розвитку у молодого покоління *умінь і звичок* патріотично спрямованої поведінки, що є передумовою активної діяльності учнів у сфері реальних життєвих ситуацій; накопичення *досвіду* патріотично спрямованої діяльності.

Ми наголошуємо на тому, що, плануючи роботу над реалізацією кожного із підпроектів, а також обираючи доцільні ІКТ для підвищення ефективності патріотичного виховання як взаємодії, педагоги мають чітко знати, до яких патріотичних цінностей прилучатися учні у процесі спільної діяльності, яким чином буде стимулюватися активність школярів у перебігу патріотично спрямованої діяльності, які методи педагогічної підтримки та сприяння самовихованню учнів-патріотів будуть використовуватися, а також який досвід у контексті патріотичного вихован-

ня набудуть вихованці. Ми також наголошуємо на усвідомленні педагогами очікуваних результатів від участі вихованців у комплексному Інтернет-проекті “Ми – патріоти Черкащини”: сформованість ціннісного ставлення особистості-патріота до Батьківщини, рідної землі, українського народу, рідного дому, батьків, свого роду; до історії, культури, цінностей, звичаїв і традицій українського народу.

Робота над кожним із підпроектів вищезазначеного Інтернет-проекту розпочинається із розміщення на сайтах шкіл у розділі “Дошка оголошень” інформаційного повідомлення про мету і завдання підпроекту, а також запрошення надати пропозиції про різноманітні форми роботи, які можна було б реалізувати в рамках цього підпроекту. Свої пропозиції старшокласники мають змогу розмістити в електронних “Скриньках пропозицій” або “Скарбничках ідей”, які також знаходяться на шкільних сайтах. Одночасно учні мають змогу проголосувати на підтримку того чи іншого виду патріотично спрямованої діяльності. Така робота завершується проведенням класних зборів учнів старших класів, під час яких остаточно узгоджується план реалізації підпроекту, обговорюються очікувані результати та визначаються колективні, групові й індивідуальні форми участі учнів у патріотично спрямованій діяльності.

Із метою сприяння кращому пізнанню старшокласниками історичних пам’яток рідного краю ми рекомендуємо класним керівникам використовувати матеріали Інтернет-проекту “Подорож Золотою підковою Черкащини” (oipopp.ed-sp.net/content/section/32/126/).

Ця веб-сторінка «Черкаського освітнього порталу» дає змогу здійснити віртуальне відвідування всіх музеїв, пам’яток історії, культури та природи рідного краю, що розташовані в населених пунктах, які утворили “Золоту підкову Черкащини”. Це міста Корсунь-Шевченківський, Умань, Канів, Чигирин, Черкаси, Тальне, Кам’янка, а також села Моринці, Будище, Шевченкове, Суботів, Тальянки, Легедзине, Межиріч, Мошни; урочище «Холодний Яр».

Підсумки роботи в Інтернет-проекті підбиваються за рейтинговою системою. Активісти районних/міських осередків Ліги старшокласників залучають своїх однолітків до оцінювання результативності участі в кожному із підпроектів решти осередків шляхом виставлення балів: від 25 (максимальний, із їхньої точки зору, результат) – до 1 (найменш

ефективний, на їхній погляд, результат). Результати рейтингового оцінювання протягом 5 днів після закінчення роботи над підпроектом електронною поштою направляються координатору проекту, зводяться в загальну відомість і розміщуються на сайті. Таким чином, учні мають змогу не лише дізнатися про конкретний зміст проектної роботи кожного осередка Ліги старшокласників, а й отримують оцінку результатів власної патріотично спрямованої діяльності від своїх однолітків із інших районів і міст області. Крім цього, кожний із підпроектів завершується *обговоренням на форумі*. А найбільш активні вихованці за власним бажанням створюють і розміщують на сайті Ліги старшокласників *мультимедійні презентації або відеоролики про досягнення власного успіху* у патріотично спрямованій діяльності.

За результатами участі в Інтернет-проекті щорічно в грудні відбувається нагородження переможців почесними грамотами та цінними подарунками, що також стимулює активність учнівської молоді у патріотично спрямованій діяльності.

Висновки. Отже, виховний простір як платформа для реалізації цілей виховної системи освітнього закладу створюється завдяки спеціально організованій діяльності, яка включає як внутрішні процеси, пов’язані з вибором пріоритетів педагогічної діяльності, так і зовнішні процеси опанування спільнотою дітей і дорослих навколишнього (природного, матеріального, соціального) середовища.

Різнманіття ситуацій спілкування, що створюються у віртуальному інформаційному середовищі, надає змогу кожному користувачу максимально реалізувати й розвинути свої особистісні якості. Використання виховного потенціалу телекомунікаційних проєктів допомагає створити нову модель інформатизації виховної системи, у центрі якої – учень, в основі виховної діяльності – співпраця і співтворчість, а сутність технології полягає в активізації ролі учнів у виховному процесі, розвитку їх здібностей до самовдосконалення в контексті патріотичного виховання.

Перспективами подальших розвідок є виокремлення змістових аспектів створення патріотично спрямованого виховного середовища засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биков В. Ю. Моніторинг рівня навчальних досягнень з використанням Інтернет-технологій : монографія / В. Ю. Биков, Ю. М. Богачков, Ю. О. Жук ; Ін-т інформ.

технологій і засобів навчання. – К. : Пед. думка, 2008. – 127 с.

2. Концепція загальнодержавної цільової соціальної програми патріотичного виховання громадян на 2013–2017 роки : затвердж. колегією Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (протокол № 6/1-21 від 30.05.2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.osvita.org.ua>.

3. Лавриченко Н. М. Перспективи інформаційної моделі школи. Інформаційні технології і засоби навчання / Н. М. Лавриченко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – № 1(9) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em9/emg.html>.

4. Луговська С. О. Виховання патріотичних цінностей – пріоритетне завдання сучасної української школи / С. О. Луговська // Виховна робота в школі. – 2013. – № 8. – С. 14–18.

5. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров ; под ред. Е. С. Полат. – М. : Издательский центр “Академия”, 2000. – 272 с.

6. Новикова Л. И. Школа и среда /Л.И.Новикова. – М. : Знание, 1985. – 80 с.

7. Осадчий В. В. Педагогічні засади професійного консультування молоді засобами Інтернет : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / В. В. Осадчий ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2005. – 20 с.

8. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін. ; за заг. ред. О. М. Пехоти. – К. : А.С.К., 2001. – 255 с.

9. Патаракин Е. Д. Социальные сервисы Веб 2.0 в помощь учителю / Е. Д. Патаракин. – 2-е изд., испр. – М. : Интуит.ру, 2007. – 64 с.

10. Пилипчук А. Ю. Єдиний інформаційний простір системи освіти України: структура і параметри / А. Ю. Пилипчук // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – № 2 (10) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>.

11. Селиванов В. В. Виртуальная реальность как метод и средство обучения [Текст] / В. В. Селиванов, Л. Н. Селиванова // Образовательные технологии и общество. – 2014. – Т. 17. – № 3. – С. 378–391.

12. Селиванова Н. Л. Современные пред-

ставления о воспитательном пространстве / Н. Л. Селиванова // Педагогика. – 2000. – № 6. – С. 35–39.

13. Система патріотичного виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін : навч.-метод. посібник / авт. кол. : І. Д. Бех, К. О. Журба, В. А. Киричок та ін. – К. : Пед. думка, 2011. – 240 с.

14. Шендрік І. Г. Саморозвиток людини в контексті проектування освіти / І. Г. Шендрік // Педагогика. – 2004. – № 4. – С. 98–114.

Цитувати: Зоря Ю. М. Роль Інтернет-проектів у патріотичному вихованні учнівської молоді в умовах інноваційного освітнього простору / Ю. М. Зоря // Постметодика. – 2015. – № 4. – С. 22–28.

© Ю. М. Зоря, 2015. Стаття надійшла в редакцію 25.03.2015 ■